

සමාගම් අරමුදල - 2024

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

සමාගම් අරමුදලේ 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ ප්‍රමාණාත්මක ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලට අදාළ තොරතුරු ද ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්වලින් සමන්විත 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන, ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(3) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට අරමුදලේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මා මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් තත්ත්වගණනය කළ මතයක් පළ කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතිවලට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශයේ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, අරමුදල අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරීත්වය අරමුදල ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා අරමුදල අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

අරමුදලේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධව පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, අරමුදලේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, වේතනාන්විත මහභැරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මහභැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් අරමුදලේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාළත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම්වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව්කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතුය. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් වීමට හැකිය.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව්කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ අරමුදලේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව,

- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ අරමුදලේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව අරමුදල ක්‍රියාකර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව, සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව,

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.5.1 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම පිළිබඳ අභ්‍යන්තර පාලනය

ගනුදෙනු කළමනාකාරීත්වයේ පොදු සහ නිශ්චිත අධිකාරීබලය සහිතව ක්‍රියාත්මක කිරීම, අදාළ වන වාර්තාකරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට අවශ්‍ය වන පරිදි ගනුදෙනු සටහන් කිරීම සහ වත්කම් සඳහා ගිණුම් කටයුතුභාවය පවත්වාගෙන යාම, කළමනාකාරීත්වයේ පොදු සහ නිශ්චිත අධිකාරී බලය සහිතව පමණක් වත්කම්වලට ප්‍රවේශ වීම, සටහන් කරන ලද වත්කම් සඳහා වූ ගිණුම්කටයුතුභාවය පවත්නා වත්කම් සමඟ සාධාරණ කාල වකවානුවලදී සැසඳීම සහ වෙනස්කම් ඇතොත් ඒවා සම්බන්ධයෙන් නිසි පියවර ගැනීම ආදිය සඳහා සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාගැනීමට ප්‍රමාණවත් “මනාලෙස සැලසුම් කරන ලද” අභ්‍යන්තර ගිණුම්කරණ පාලන පද්ධතියක් අරමුදල විසින් පවත්වාගෙන යාම අවශ්‍ය වේ. පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කෙරේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
සමාගම් පනතේ 394(3) ප්‍රකාරව සමාගමේ නාමය කපාහැර ලිපිගොනු වසා දමා වසර 05 සිට 12 දක්වා කාලයක් ගත වී තිබූ සමාගම් 11 ක් e-Roc පද්ධතිය අනුව ලියාපදිංචි සමාගම් ලෙස තවදුරටත් පැවතීම හේතුවෙන් නිශ්චිත දිනකට සමාගම් පනත යටතේ ලියාපදිංචි සමාගම් සංඛ්‍යාව e-Roc පද්ධතිය තුළින් නිවැරදිව හඳුනාගත නොහැකි බව නිරීක්ෂණය විය.	e-ROC පද්ධතිය යටතේ මෙම තොරතුරු ලබා ගැනීමට හැකිවන පරිදි සකස් කර ගැනීමට කටයුතු කරමි.	e-Roc පරිගණක පද්ධතිය නිවැරදිව හා යාවත්කාලීනව පවත්වා ගෙන යා යුතුය.

1.5.2 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති හා ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූල නොවීම

අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) ආයෝජන උපලබ්ධි කිරීමේ පාඩු ලෙස ගිණුම්ගත කර තිබූ රු.11,946,257ක වියදම සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති අංක 07 හි 8 ඡේදය අනුව මූල්‍ය වත්කම් මිනුම් කිරීමේ පදනම මත, වත්කමෙහි ධාරණ වටිනාකම මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශයෙහි හෝ සටහන්වල හෙළිදරව් කර නොතිබුණි.	2025 අවසන් ගිණුම් ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී අස්පාශ්‍ය වත්කම් ලෙස මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයෙහි ඇතුළත් කරමි.	ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති අනුව මූල්‍ය වත්කම් මිනුම් කිරීමේ පදනම මත වත්කමෙහි ධාරණ වටිනාකම මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ හෙළිදරව් කළ යුතුය.

(ආ)	ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති අංක 01 හි 53 ඡේදය ප්‍රකාරව මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල වාර්තා කෙරෙන සියලුම සංඛ්‍යාත්මක තොරතුරු සඳහා පසුගිය කාලපරිච්ඡේදයේ සංසන්දනාත්මක තොරතුරු හෙළිදරව් කළයුතු වුවත්, අරමුදලේ වෙනස්වීම දැක්වෙන ප්‍රකාශනයේ සංසන්දනාත්මක තොරතුරු ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.	සමාගම් අරමුදලේ වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශයේ සංසන්දනාත්මක තොරතුරු 2025 වර්ෂයේ සිට අවසන් ගිණුම් සකස් කිරීමේදී ඉදිරිපත් කිරීමට කටයුතු කරමි.	ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති ප්‍රකාරව මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සංසන්දනාත්මක තොරතුරු හෙළිදරව් කළ යුතුය.
(ඇ)	ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති අංක 01 හි 95 ඡේදය අනුව ශුද්ධ වත්කම්/ ස්කන්ධය යටතේ සංචිත වෙනම දැක්විය යුතු වුවද, රු.699,690,249 ක් වූ ප්‍රත්‍යාගණන සංචිතය සමුච්චිත අතිරික්තයට එකතු කර දක්වා තිබුණි.	පිළිතුරු ලබාදී නොමැත.	ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති ප්‍රකාරව ප්‍රත්‍යාගණන සංචිත වෙනම දැක්විය යුතුය.
(ඈ)	අරමුදල විසින් පූර්ව වර්ෂ ගැලපුම් ලෙස සමුච්චිත අතිරික්තයට රු.46,261,988 ක් බැර කර රු.84,800,854ක් හර කර තිබුණ ද ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති අංක 03 හි 47 හා 50 ඡේද ප්‍රකාරව සංසන්දනාත්මක අගයන් නැවත ප්‍රකාශ කර නොතිබුණි.	සමාගම් අරමුදලේ වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශයේ සංසන්දනාත්මක තොරතුරු 2025 වර්ෂයේ සිට අවසන් ගිණුම් සකස් කිරීමේදී ඉදිරිපත් කිරීමට කටයුතු කරමි.	ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති ප්‍රකාරව සමුච්චිත අතිරික්තයට සිදු කර ඇති පූර්ව වර්ෂ ගැලපුම් සංසන්දනාත්මක අගයන් නැවත ප්‍රකාශ කිරීමෙන් හෙළිදරව් කළ යුතුය.
(ඉ)	රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති අංක 07 හි 49 ඡේදය ප්‍රකාර වත්කම් ප්‍රත්‍යාගණනය කරන්නේ නම් සම්පූර්ණ වත්කම් පන්තියම ප්‍රත්‍යාගණනය කළ යුතු වුවත්, 2023 හා 2024 වර්ෂවල කාර්යාල උපකරණවලින් කොටසක් ප්‍රත්‍යාගණනය කර එම වත්කම් ප්‍රත්‍යාගණන අගයන්ට ද, ඉතිරි වත්කම් රු.17,668,364ක් වූ පිරිවැයට ද දක්වා තිබුණි.	2023 වර්ෂයේ සියලුම කාර්යාල උපකරණ පන්ති ප්‍රත්‍යාගණනය කිරීමට අපහසු වීම නිසා එහි කොටසක් ප්‍රත්‍යාගණනය කරන ලදී. මින් ඉදිරියට කරනු ලබන ප්‍රත්‍යාගණනවලදී එම වත්කම් අයත්වන පන්තිය මුළුමනින්ම ප්‍රත්‍යාගණනය කිරීමට කටයුතු කරමි.	ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති ප්‍රකාරව වත්කම් ප්‍රත්‍යාගණනයේදී වත්කම් පන්තිය මුළුමනින්ම ප්‍රත්‍යාගණනයට කටයුතු කළ යුතුය.
(ඊ)	ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති අංක 10 හි 20 ඡේදය ප්‍රකාරව වාර්තාකරණ කාලපරිච්ඡේදයේ ආදායම අරමුදලෙහි ආදායම ලෙස හඳුනාගැනීම වෙනුවට ආදායම ලෙස රු.867,254,789 ක් වූ මුදලින් ලද ආදායම හඳුනාගෙන තිබුණි.	අරමුදලෙහි මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිලෙ කිරීමේ පදනම ලෙස උපචිත පදනම යොදා මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කර ඇත. එමෙන්ම ආදායම් වර්ගීකරණය කර ඇති අතර එහි සමාගම් රෙජිස්ට්‍රාර්ගේ ලැබීම් ලෙස දක්වා ඇති ආදායම රැස්කරගත් ආකාරය සටහන් 1 යටතේ වර්ග කොට ඇත.	ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති ප්‍රකාරව ආදායම උපචිත පදනමට හඳුනාගෙන ගිණුම්ගත කළ යුතුය.

1.5.3 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

පහත සඳහන් කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2021 වර්ෂයේදී ප්‍රාග්ධනික කළ යුතුව තිබූ e-Roc පරිගණක පද්ධතිය සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ප්‍රාග්ධනික කර තිබුණු අතර ඊට අදාළව 2021 වර්ෂයේ සිට අරමුදලේ ක්ෂය ප්‍රතිපත්තිය වන හීනවන ශේෂ ක්‍රමය වෙනුවට සරල මාර්ග ක්‍රමයට ක්ෂය කිරීම හේතුවෙන් ක්ෂය වෙන් කිරීම් රු.2,462,756 ක් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි. මෙහිදී වත්කම් රු.2,462,756 ක්, සමාලෝචිත වර්ෂයේ අතිරික්තය රු.1,303,973 ක් හා සමුච්චිත අතිරික්තය රු.1,158,783 ක් අඩුවෙන් ද දක්වා තිබුණි. තවද, ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති අංක 01 හි 88 ඡේදය අනුව ශුද්ධ අගය රු.35,267,283 ක් වූ මෙම e-ROC පරිගණක පද්ධතිය අස්පාශ්‍ය වත්කම් ලෙස ගිණුම්ගත කිරීම වෙනුවට දේපල, පිරියත හා උපකරණ යටතේ දක්වා තිබුණි.	2021 වර්ෂයේ ප්‍රාග්ධනික කිරීමට තිබූ e-Roc පරිගණක පද්ධතිය 2024 වර්ෂයේ ප්‍රාග්ධනික කිරීමේදී හීනවන ශේෂ ක්‍රමයට ක්ෂය කිරීම වෙනුවට සරල මාර්ග ක්‍රමයට ක්ෂය කිරීම හේතුවෙන් වත්කම් හා සමුච්චිත අරමුදල රු.2,462,755.62 ක් අඩුවෙන් හඳුනාගැනීමේ වරද 2025 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කිරීමේදී නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරමි.	ක්ෂය ප්‍රතිපත්තිය අනුව ක්ෂය ගණනය කර නිවැරදිව ගිණුම්ගත කළ යුතුය. e-Roc පද්ධතිය අස්පාශ්‍ය වත්කම් ලෙස දැක්විය යුතුය.
(ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ අරමුදලේ ආදායමෙන් භාණ්ඩාගාරයට ගෙවූ ශේෂය භාණ්ඩාගාර පොත් අනුව රු.432,396,934 ක් වුවද, මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව එම ශේෂය රු.432,896,934 ක් වූයෙන් ශේෂ අතර රු.500,000 ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය.	මෙම දෝෂය නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරමි.	භාණ්ඩාගාරයට ගෙවූ ශේෂය නිවැරදිව ගිණුම්වල දැක්විය යුතුය.
(ඇ) මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ ඇතුළත් රු.6,575,545 ක් වූ වාහන හා රු.657,554 ක් වූ වාහන ක්ෂය වෙන් කිරීම්වලට අදාළව වත්කම් ලේඛනය විගණනයට ඉදිරිපත් නොවීම හේතුවෙන් අදාළ ශේෂයන්හි නිවැරදිතාවය විගණනයට තහවුරු නොවුණි.	වාහන පන්තියේ තිබෙන පිරිවැය තුළ වාහන සියල්ලගේ පිරිවැයන් පවතින බැවින් මේ දක්වා එක් එක් වාහන කේවල ශේෂයන් හා එක් එක් වාහන යටතේ ක්ෂය ගණනය කිරීමක් සිදුකර නොමැත. ඉදිරි ගිණුම් කටයුතු වලදී ඒ ඒ වාහන සඳහා වෙන වෙනම වූ පිරිවැයන් කෙසේද යන්න පරීක්ෂා කර එක් එක් වාහන යටතේ ක්ෂය වෙන්කොට ගිණුම් තැබීමට කටයුතු කරමි.	එක් එක් වත්කම් අයිතමයේ පිරිවැය, ක්ෂය යනාදි තොරතුරු ඇතුළත් වත්කම් ලේඛනයක් පවත්වා ගත යුතුය.

(ඇ)	2007 වර්ෂයේදී ඊ සර්විසස් ලංකා සමාගමේ සියයට 35 ක රාජ්‍ය දායකත්වය වෙනුවෙන් එම සමාගමේ සාමාන්‍ය කොටස් හා වරණීය කොටස් මිලදී ගැනීම සඳහා වෙළඳ, අලෙවි සංවර්ධන සම්ප්‍රප්‍රකාර හා පාරිභෝගික සේවා අමාත්‍යාංශ ලේකම් වෙත ගෙවා තිබූ රු.90,275,000 ක් සාවද්‍ය ලෙස අරමුදලේ ආයෝජනයක් ලෙස දක්වා තිබුණි.	2007 වර්ෂයේදී මෙම සමාගමේ කොටස් මිලදී ගැනීම ආයෝජන ලෙස දක්වා ඇතත් මෙතෙක් කිසිදු ලාභාංශයක් ලැබී නොමැත. මෙය ආයෝජනයක් ලෙස ගිණුම් තැබීම නිවැරදි ද යන්න සහ ගෙවා ඇති මුදල සම්බන්ධයෙන් ඉදිරි කටයුතු කළ යුතු ආකාරය පිළිබඳ උපදෙස් ලබාගැනීමට රාජ්‍ය මුදල් දෙපාර්තමේන්තුවට දන්වා ඇති අතර එහි උපදෙස් පරිදි ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරී විසින් මේ වනවිට කමිටුවක් පත්කර පරීක්ෂණය සිදු කරමින් පවතී.	විධිමත් පරීක්ෂණයක් පවත්වා අදාළ මුදල් අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ඉ)	සමාලෝචිත වර්ෂයේදී අරමුදල මගින් එකතු කරගෙන තිබූ රු.246,637,828 ක් වූ හා ගෙවා තිබූ රු.24,556,132 ක් වූ එකතු කළ අගය මත බදු ගිණුම්ගත කර නොතිබුණි.	එකතු කළ අගය මත වූ බදු ගිණුම්ගත කිරීම සඳහා එකතු කළ අගය මත බදු පාලන ගිණුමක් 2025 වර්ෂය සඳහා පවත්වාගෙන යාමට කටයුතු කරමි.	එකතු කළ අගය මත බදු එකතු කිරීම හා ගෙවීම් ගිණුම්ගත කළ යුතුය.

1.6 නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
2017 අංක 24 දරන දේශීය ආදායම් පනතේ 2(1) සහ 102 වගන්ති	2017 අංක 24 දරන දේශීය ආදායම් පනතේ 2(1) සහ 102 වගන්ති ප්‍රකාරව අරමුදල ආදායම් බදු සඳහා ලියාපදිංචි වීමට හෝ බදු නිදහස් කර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	2017 අංක 24 දරන දේශීය ආදායම් පනතේ තුන්වන උපලේඛනයේ නිදහස් කළ මුදල් ප්‍රමාණ යටතේ (අ) i හි රජයේ දෙපාර්තමේන්තු ආදායම් බද්දෙන් නිදහස් කර ඇති බැවින් ආදායම් බදු ගෙවීමක් නොකරන ලදී.	අරමුදල ව්‍යවස්ථාපිත අරමුදලක් බැවින් ආදායම් බදු බැඳියාව තහවුරු කරගෙන ඒ අනුව කටයුතු කළ යුතුය.

2 මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු.1,147,066,219 ක අතිරික්තයක් වූ අතර ඊට අනුරූප ඉකුත් වර්ෂයේ අතිරික්තය රු. 849,379,157 ක් විය. ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු.297, 687,062 ක වර්ධනයක් නිරීක්ෂණය විය. මෙම වර්ධනයට භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ බැඳුම්කර පොළී ආදායම රු. 201,376,870 කින් සහ සමාගම් රෙජිස්ට්‍රාර් ජනරාල්ගේ ලැබීම් රු. 133,833,444 කින් වැඩිවීමත් සමඟ පුනරාවර්තන වියදම් රු.25,671,951 කින් හා ආයෝජන උපලබ්ධි කිරීමේ පාඩු රු.11,946,257 කින් වැඩිවීම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

3 මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2007 අංක 07 දරන සමාගම් පනතේ 157(5) හා 527(1) වගන්ති ප්‍රකාරව විගණකවරයකු විමට අවශ්‍ය සුදුසුකම් හා ලියාපදිංචි කිරීමේ කාර්යපටිපාටිය සම්බන්ධයෙන් වන නියෝග යාවත්කාලීන නොකිරීම හේතුවෙන් සමාගම් ආඥාපනත යටතේ පනවනු ලැබූ 1964 සමාගම් (ගණන් පරීක්ෂක) නියෝග යටතේ විගණකවරුන් ලියාපදිංචි කිරීම සිදුකරමින් පැවතුණි.	2007 අංක 07 දරන සමාගම් පනතේ 527(1) වගන්තිය හා 157(5) වගන්තිය ප්‍රකාරව විගණකවරයකු විමට අවශ්‍ය සුදුසුකම් හා ලියාපදිංචි කිරීමේ කාර්යපටිපාටිය සම්බන්ධයෙන් පවත්නා නියෝග ප්‍රකාරව මෙතෙක් කිසිදු ගැටලුවක් හෝ විගණක විමසුමකින් තොරව රාජකාරී ඉටු කොට ඇත. අවශ්‍යතාව අනුව නව නියෝග සෑදීමට කටයුතු කරමි.	2007 අංක 07 දරන සමාගම් පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව විගණකවරුන් ලියාපදිංචි කිරීමට අදාළ 1964 සමාගම් (ගණන් පරීක්ෂක) නියෝග යාවත්කාලීන කළ යුතුය.
(ආ) 2007 අංක 07 දරන සමාගම් පනතේ 479 (2), (3) සහ (4) යන අනු වගන්තිය අවලංගු කර ඒ වෙනුවට පනතේ අරමුණ සාක්ෂාත් කරගැනීමට රඳවාගත් අරමුදල් හැර පනත යටතේ පනවන සියලුම ගාස්තු හෝ අයකිරීම් හා අයකරගන්නා බදු ඒකාබද්ධ අරමුදලට බැරකළ යුතු බවට වන පනතේ සංශෝධනය සඳහා 2016 මැයි 25 දින අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය ලැබී තිබුණි. ඒ අනුව නීති කෙටුම්පත් සම්පාදක විසින් 2021 ජූලි 30 දින පනතේ අදාළ සංශෝධනයන් සිදුකර නිරීක්ෂණ සඳහා කෙටුම්පත සමාගම් රෙජිස්ට්‍රාර් වෙත එවා තිබුණද ඒ සම්බන්ධයෙන් ඉදිරි කටයුතු සිදුකර නොතිබුණි.	පිළිතුරු ලබා දී නැත.	පනතේ සංශෝධන සිදු කිරීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කළ යුතුය.

(ඇ) සමාගම් පනතේ 131 (1) හා (2) වගන්ති අනුව ලියාපදිංචි සමාගම් 121,284 ක් සමාලෝචිත වර්ෂය වෙනුවෙන් වාර්ෂික වාර්තා ගොනු කළයුතු වුවද, සමාගම් 119,295 ක් එනම්, සියයට 98 ක් එම නියෝගය පරිදි කටයුතු කර නොතිබුණි. තවද ඉකුත් වර්ෂවලදී වාර්ෂික වාර්තා ගොනුකර නොතිබූ සමාගම් 112,586 කින් සමාගම් 107,123 ක් ද එනම් සියයට 95 ක් එම නියෝගය පැහැර හැර තිබුණි. මෙලෙස වාර්ෂික වාර්තා ගොනු නොකිරීම නිසා 2024 ජුනි 30 දිනට හඳුනාගත් මුළු හිඟ ආදායම රු.3,560,220,600 ක් විය. සමාගම් පනතේ 131(4) වගන්තිය අනුව වාර්ෂික වාර්තාවක් සෑම වර්ෂයකටම වරක් සමාගම් රෙජිස්ට්‍රාර් වෙත භාර නොදුන් විට රුපියල් ලක්ෂයක් නොඉක්මවූ දඩයකට හා පැහැර හැරීම සිදුකළ සමාගම් සෑම නිලධාරියෙකුම රුපියල් පනස් දහසක් නොඉක්මවන දඩයකට යටත් වියයුතු වුවද ඊට අනුකූලව කටයුතු කිරීමට අවශ්‍ය පියවර ගෙන නොතිබුණි.	හිඟ ආදායම අයකර ගැනීමට කටයුතු කරමි.	වාර්ෂික වාර්තා ගොනු නොකළ සමාගම් සම්බන්ධයෙන් සමාගම් පනතේ 131(4) වගන්ති අනුව දඩ මුදල් අයකළ යුතුය.
---	---	--

3.2 මතභේදයට තුඩුදෙන ගනුදෙනු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
අංක අමප/21/1342/304/113 හා 2021 ජූලි 26 දිනැති අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණය අනුව සමාගම් රෙජිස්ට්‍රාර් ජනරාල් ලෙස 2021 ජූලි 06 දින සිට වසර 03ක් සඳහා නියෝජ්‍ය සොලිසිටර් ජනරාල්වරයෙකු පත්කර ඔහුට සමාගම් රෙජිස්ට්‍රාර් ජනරාල් තනතුර සඳහා හිමි වැටුප් හා දීමනා ලෙස සමාගම් රෙජිස්ට්‍රාර් දෙපාර්තමේන්තුවෙන් රු.4,496,727 ක් හා නියෝජ්‍ය සොලිසිටර් ජනරාල්වරයෙකුට හිමි දීමනා ලෙස 2021 අගෝස්තු සිට 2024 ජුනි 24 දක්වා සමාගම් අරමුදලින් රු.9,119,275 ක් ගෙවා තිබුණි.	අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණවල සඳහන් පරිදි නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුවේ නියෝජ්‍ය සොලිසිටර් ජනරාල් තනතුරට නිල වශයෙන් හිමිව තිබූ වැටුප් දීමනා සහ අනෙකුත් වරප්‍රසාද සේවය කරන කාල සීමාව තුළ ගෙවන ලදී.	සමාගම් රෙජිස්ට්‍රාර් ජනරාල් තනතුරට පත්කිරීමේ ස්වභාවය අනුව හිමි වැටුප පමණක් ගෙවීමට කටයුතු කටයුතු කළ යුතුය.

4. ගිණුම්කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

4.1 අභ්‍යන්තර විගණනය

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
අභ්‍යන්තර විගණක සමාලෝචිත වර්ෂය පුරාම අනුප්‍රාප්තිකයකු රහිතව නිවාඩු ලැබ සිටීම හේතුවෙන් අරමුදල සඳහා අභ්‍යන්තර විගණනයක් සිදුකර නොතිබුණි.	ප්‍රධාන අභ්‍යන්තර විගණන තනතුරෙහි වැඩ බැලීම සඳහා සුදුසු නිලධාරියකු අනුයුක්ත කර දෙන ලෙස ඉල්ලා දෙවතාවක එවකට රේඛීය අමාත්‍යාංශය වූ කර්මාන්ත අමාත්‍යාංශයේ ලේකම් වෙත ලිපි යොමු කළද නිලධාරියකු අනුයුක්ත කරගැනීමට නොහැකි විය. වෙළඳ, වාණිජ, ආහාර සුරක්ෂිතතා සහ සමුපකාර සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය මගින් මේ සඳහා ඉල්ලීම් කර වැඩ බැලීම සඳහා හෝ නිලධාරියකු අනුයුක්ත කර ගැනීමට කටයුතු කරන බව.	අභ්‍යන්තර විගණන කටයුතු අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක වන බවට වගබලාගත යුතුය.